

Spejderbevægelsen og dens Betydning for det danske Landbrug.

Foredrag i Det kgl. danske Landhusholdningsselskab den 24. Januar 1912
af Direktør *G. E. Quistgaard*, Chef for Spejderkorpsets By-Division.

Høje Præsidium, mine Herrer!

De maa i Aften ikke vente Dem et formfuldendt Professorforedrag med videnskabelige Beregninger og lærde Analyser, som De er vant til at anstrænge Deres Hjerne med i denne ærværdige Sal. Mit Foredrag vil mere henvende sig til Deres Hjærte — om man vil — Deres Følelser.

Der var i Aar paa Maleriudstillingen i London et Maleri, som vakte stor Opsigt. Det forestiller en ældre Mand, som med et vemodigt Udtryk betragter en 12—14 Aars Dreng, der lige er kommen hjem fra Skole, skyndsomst har kastet Skolebøgerne og nu er i Færd med at iføre sig sin Spejderuniform. Under Billedet staar: *If I were a boy again.*

Det er denne Tanke, jeg vil bede Dem fastholde, medens De paahører mit Foredrag.

Naar vi sætter vore Dreng i Skole, er det jo, fordi vi venter, at det, Skolen lærer dem, vil gøre dem til gode og lykkelige Borgere i Samfundet.

Nu har der rejst sig en Bevægelse, nemlig Spejderbevægelsen, der siger: »Det er ikke en Mands Skolelærdom, der skaber hans Karrière her i Livet, det er hans Karakter.« Se paa de Mennesker, De kender, som har

opnaaet fremragende Stillinger i Samfundet, og De vil lægge Mærke til, at det undertiden er Folk med ringe Skolelærdom, men i alle Tilfælde Folk med Karakter, og det er denne, der har skabt deres Karrière.

Naar De nu vender Blikket til den anden Side og tænker paa de Mennesker, De har set bukke under i Kampen for Tilværelsen, saa vil De se, at Aarsagen næsten altid er — Mangel paa Karakter.

Nu er det jo en Kendsgerning, at det moderne Samfund gør alt for at udviske Karakteren.

En Mand, der lever i det moderne Samfund, behøver kun én Ting, nemlig en Telefon. Ønsker han noget at spise, ringer han en Restaurant op, og et Øjeblik efter staar Maden paa Bordet. Ønsker han sig et Sted hen, telefonerer han efter et Automobil, og straks holder den for Døren.

En Mand derimod, som lever udenfor det moderne Samfund, f. Eks. ovre i det fjerne Vesten ude paa Prærien eller Campo'en, har ganske anderledes Besvær med at skaffe sig, hvad han har Brug for. Ønsker han noget at spise, maa han enten tage sin Bøsse og gaa ud og skyde sig noget Vildt eller slagte et eller andet Tamt og selv tilberede det. Ønsker han sig et Sted hen, maa han først tage sin Lasso og indfange sin Hest, pudse den og sadle den op eller spænde den for.

Hos saadanne Mennesker skabes Karakter. Det er Overvindelsen af Vanskelighederne, der udvikler Karakteren.

Spejderundervisningen gaar ud paa at skabe Karakter hos Drengene, paa at modarbejde Overcivilisationens karakternedbrydende Arbejde, paa at gøre Drengene mandige og selvtillidsfulde, paa at gøre dem til Mænd i Ordets bedste Betydning. Jeg kan bedst forklare Dem Maaden, hvorpaa den udvikler Karakteren og disse andre Egenskaber, ved at give Dem nogle Eksempler fra min egen Spejderundervisning. Jeg har nemlig selv været Spejderlærer et Aarstid for en Flok Dreng og set Resultaterne af deres Spejderuddannelse. Det gaar med Spejdersport

som med Fodbold. Man kan ikke læse sig det til eller lære det ved at se paa det, man maa selv tage Del deri. Eller som General, Sir *Robert Baden-Powell* udtrykker det: *Scouting is a thing, that can be learnt, but cannot be taught.*

Det første, jeg lærer Drengene, er at tale Sandhed, ikke saadan i al Almindelighed, men hensynsløst, absolut, altid og alle Vegne, og det gør jeg paa følgende Maade:

Vi holder om Sommeren en Øvelse i Terrænet, som Drengene kalder »Parforcejagt«, der bestaar i at løbe efter et bestemt Punkt, et Kirketaarn eller enligstaaende Træ ude i Terrænet, idet man holder den lige Linie. Terrænet er valgt i Forvejen. Drengene er kun iførte *Sweater*, Spejderbukser og Sko, og saa gaar den vilde Jagt, først gennem en Bondegaard, hvor man for at holde den lige Linie enten maa igennem Huset eller over det. En Stige er sat til Tagrygningen, hurtig op ad den, og saa rutscher man ned paa den anden Side, slaar sig ikke, fordi man falder i en Mødding, paa Hovedet eller paa Benene, det har mindre at sige, bare op igen og af Sted. Den næste Forhindring er en Vandgrav, som man maa svømme over osv.

Denne Følelse af at være aldeles ligeglad, hvorledes man kommer til at se ud, og om man kommer af Sted paa Hovedet eller paa Benene, tager enhver rask Dreng med Storm. Naar Jagten er endt, og vi staar ved Maalet, drivende af Vand og Sved, men med straalende Øjne og glødende Kinder, saa siger jeg til Drengene: »Paa samme Maade, som I tager denne Øvelse, paa samme Maade skal I tale Sandhed. I skal være aldeles ligeglade, om I faar Prygl eller Klap, Skænd eller Ros, saa vil I meget hurtig opdage, at man klarer sig i Virkeligheden meget bedre ved at sige Sandheden. De fleste Mennesker søger, naar de kommer i en Forlegenhed, at klare sig med en Løgn. Det gaar maaske ogsaa lige i Øjeblikket, men før eller senere bliver det opdaget, og saa sidder de meget værre i det. Nu skal I faa et Eksempel, som vist ikke er Eder ukendt. Jeg forudsætter, at Du en Dag ikke har

læst paa den Lektie, Du bliver hørt i, kan den ikke, og Læreren siger til Dig: »Den har Du jo ikke læst paa, Du kan ikke noget.« I Stedet for saa — som saa mange Drengene gør — at staa og skule ned i Gulvet og mumle noget om, at Du kunde ikke forstaa den, og at Du havde saa meget andet at læse osv., noget, som han alligevel ikke tror paa, saa ret Dig op, se ham lige ind i Øjnene og sig ham Sandheden, f. Eks. at Du var ude at løbe paa Skøjter eller at kælke, og saa glemte Du Tid og alt andet og naaede ikke at faa læst. Er det nu en fornuftig Lærer, vil Du til Din Forundring se, at han ikke gør Dig noget, men siger: »Jeg kan godt lide, at Du er en ærlig Dreng, stik af med Dig.« Er det derimod en daarlig Lærer, og dem gives der jo desværre ogsaa, vil han maaske stikke Dig en Lussing og skælde Dig ud, men læg saa Mærke til, at den Lussing gør ikke ondt, og meget ofte vil Du se, at den Haand, der maaske bliver hævet til Slag, synker ned igen som holdt tilbage af en usynlig Magt.«

Selvfølgelig er der straks nogle af Drengene, der har prøvet Metoden i Praksis og er komne og har sagt til mig: »Ja, det gik ganske, som De sagde; han løftede Haanden, men der var virkelig noget, der holdt den tilbage, saa han lod den synke.«

Nu er det jo klart, at det har uhyre meget at sige, under hvilke Forhold man taler til Drengene. Det, man siger til dem en Aften ved et Lejrbaal ved Stranden, gør en ganske anden Virkning, end hvis det samme siges i et lummert Klasseværelse. Ja, blot det, man siger til Drengene, naar de er i Uniform, har en langt stærkere Virkning, end hvis de er i deres civile Tøj. Det kan ikke nytte at benægte Uniformens magiske Virkning; men Spejderbevægelsen siger udtrykkelig til Drengene: »Husk, at I er Spejdere, altid og alle Steder, enten I er civile eller i Uniform, enten det er ved Dag eller Nat, enten I er ude eller hjemme!« Derved adskiller et Spejderkorps sig fra andre Drengekorps.

Der er mange, der ikke har forstaaet, hvorfor Drengespejderne skulde lære at lave Mad ved et Baal ude i det

Fri, altsaa paa saa primitiv en Maade som mulig. Alt sammen for at udvikle Karakter. En Dreng, der kan lave Mad ved et Baal, kan endnu lettere paa et Komfur, og særlig her i København, hvor det Tilfælde ofte hænder, at Familien skal ud, Pigen have fri, men en Dreng skal være alene hjemme, da er det udmærket, at han selv kan lave sin Mad og ikke behøver nogen Barnepige.

Naar nu Drengene har lært at klare sig selv, lærer de at hjælpe andre, og at det er deres Pligt at hjælpe andre, altid og overalt, og lad mig sige det med det samme: den første af disse andre, lærer vi, er deres Moder og Fader.

Drengene gennemgaar et Samariterkursus, saaledes at de kan yde den første Hjælp ved et Ulykkestilfælde, de lærer, hvorledes de skal hjælpe ved Ildebrand, Drukning, løbske Heste og mange andre Tilfælde, alt med det Maal at sætte dem i Stand til at kunne hjælpe deres Medmennesker, maaske frelse Menneskeliv og udvikle deres Karakter, den Karakter, som skal hjælpe dem gennem Kampen for Tilværelsen, der jo bliver haardere og haardere.

Naar man ser en københavnsk Skoledreng gaa fra Skole og straks udenfor Skoleporten tænde sin Shagpipe og fortsætte sin Vej indhyllet i en ildelugtende Røgsky, kan man se paa saadan en Dreng, at han tænker: Nu mangler jeg kun at lære at drikke Whiskysjusser, saa er jeg parat til at gaa ud i det moderne Samfund og optage Kampen for Tilværelsen. Ak! hvor sørgelig bliver han ikke skuffet; Livet lærer ham noget ganske andet. Vi véd alle, hvor forfærdende mange der gaar til Grunde i Livets Malstrøm. Er det ikke vor Pligt at sige det til disse Drengene? Spejderbevægelsen fordrer ikke Totalafholdenhed, men siger til Drengene: »Vent, til I bliver voksne med at bestemme, om I vil ryge og drikke Spiritus.« Den gør Drengene praktiske, noget, som er langt mere nødvendigt nu i Kampen for Tilværelsen end tidligere.

Og ikke alene af den Grund, men alle de Hundreder af forskellige Smaating, som Drengene lærer, vil kunne

anvendes i mange analoge Tilfælde og vil kunne komme til at frelse saavel Drengenes eget som andres Liv; jeg siger udtrykkelig, at de k a n komme til at gøre det, ikke, at de v i l komme til det.

Mine Drengespejdere for Eksempel har faaet deres Brandinstruktion af Direktør *Falck* ved Redningskorpset og har lært, hvorledes de skal arbejde i en brændende Bygning, altid sammen, aldrig enkeltvis, hvorledes de skal gaa ud og ind i en brændende Bygning uden at komme til Skade, hvornaar de kan se paa et Loft i et brændende Hus, om det er ved at falde ned, osv. Altsammen Ting, som kan komme til at frelse Menneskeliv.

En anden lille praktisk Ting, som jeg har indøvet mine Spejdere specielt i, er Kunsten at kunne dække sig i Terrænet. Vore Drengene kan alle risikere at komme i Krig, og det at kunne dække sig i Terrænet vil meget ofte komme til at frelse ens Liv i Krigstid.

Dette er kun nogle faa Eksempler, der viser den praktiske Undervisnings Værdi.

Spejderbevægelsen er en demokratisk Bevægelse, som sikkert vil faa vidtrækkende Betydning i social Henseende.

Vore Socialdemokrater herhjemme havde straks et aabent Øje for, hvor farlig Bevægelsen kunde blive for Socialismen.

Det er jo klart, at hvis Spejderbevægelsen gennemføres, saaledes at alle Drengene fra 10—18 Aar puttes i samme Uniform, og de dygtigste gøres til Førere, uden Hensyn til egen eller Forældres sociale Stilling, da vil den udrette det samme ved Kærlighed og Kammeratskab, som Socialismen mener at kunne opnaa ved Had og Fjendskab, og saaledes med Tiden overflødiggøre Socialismen.

Derfor raabte »Social-Demokraten« straks »Militarisme« efter Spejderbevægelsen og lagde den for Had i en Række Artikler.

Nu findes der faktisk ikke mere Militarisme i Spejderbevægelsen end i Socialismen. Naar Socialisterne gaar i Geledder med Faner og Musik, saa er det ogsaa Mili-

tarisme, og mere findes der ikke i Spejderbevægelsen, som kun vil gøre Drengene til gode Borgere. At gode Borgere ogsaa bliver gode Soldater, er en anden Sag.

Saa længe at vi endnu har den almindelige Værnepligt, saa skal vore Drengene en Gang i Trøjen, og de vil da have stor Nytte af deres Spejderundervisning og Uddannelse, idet det er indlysende, at de, der som Drengene er trænet til at sove ude i fri Luft, i Telte eller Lader og har lært, hvorledes de skal gøre dette uden at blive forkølede, ikke har Udsigt til at faa Lungebetændelse og dø, fordi de kommer vaade i Kvarter om Aftenen.

Saa vil ganske vist Historierne om de frygtelige Soldatermishandlinger falde væk, og det er maaske et Agitationsnummer, der daarlig kan undværes.

Spejderbevægelsen er paa en Maade international, saa i den Henseende konkurrerer den ogsaa med Socialismen, ja, den virker allerede nu som en Slags Fri-murersamfund, idet der findes Spejdere hele Verden over, som hjælper hverandre, naar og hvor de kan. Jeg læste forleden om en ung Englænder, der kom til Chile. Han gik paa Gaden i Valparaiso med sit Spejderemblem og møder saa en chilensk Spejder, der straks tog sig af ham, tog ham med hjem til sine Forældre, som skaffede ham en Stilling og hjalp ham paa enhver Maade. Jeg er ikke sikker paa, at hvis han havde haft sin Fagforeningsbog i Haanden, at den havde gjort samme Virkning.

Medens jeg er ved Spejderbevægelsens Udbredelse, kan jeg meddele, at Korpset her i November havde Besøg af Sekretæren ved Spejderkorpset i de Forenede Stater; han meddelte, at der allerede var 800,000 Spejdere i Korpset, der havde sit Kontor i New York, som beskæftigede over 100 Mand, og at de ventede at være en Million inden Februar. Millioner var allerede naaet inden Jul.

Dette Faktum maa dog vist give Bevægelsens Modstandere noget at tænke paa. Naar den har faaet en saa vældig Udbredelse i det praktiske Amerika, saa maa der dog være noget ved den.

I Amerika er det ikke alene Drengene, der prakti-

serer Spejdersporten, men ogsaa de unge Kontorister og Forretningsfolk. Mangen større Forretning, som f. Eks. af »Magasin du Nord«s Størrelse, har straks dannet en Spejdertrop.

Inden jeg nu gaar over til at paavise Spejderbevægelsens Betydning for vort Landbrug, maa jeg meddele, at jeg af min Spejderdivision har udtaget 50 Drengene og af disse Drengene, som alle har gennemgaaet et Samariterkursus, dannet et frivilligt Redningskorps, som er undervist personlig af Hr. Direktør *Falck* ved Redningskorpset paa Korpsets Station i Ny Kongensgade og indøvet i Brugen af alle Redningskorpsets Redskaber, Grejer og Ambulancer, saaledes at de ved en eventuel større Katastrophe, som en Jernbaneulykke, Fabriksekspllosion eller lignende, er beredte til yde den første Hjælp sammen med Redningskorpsets egne Folk. Jeg har faaet arrangeret det saaledes med Skolerne, at Direktør *Falck* kun behøver at telefonere til dem, at han har Brug for de Spejdere, der hører til Redningskorpset, saa sender de straks Drengene af Sted, og disse har i saa Tilfælde Ordre til at tage deres Tøj, styrte ned paa Gaden, tage den første Bil, de kan faa fat paa, og suse hen til Redningskorpsets Station, idet de tager deres røde Armbind med et hvidt Kors og et S. F. R. paa Armen.

Direktør *Falck* siger selv, at han i et saadant Tilfælde hellere vil arbejde med 50 disciplinerede Drengene, der kender hans Ting og véd, hvad de skal gøre, end med voksne Mennesker, som han skal udtage af Mængden.

Vi havde i Efteraaret en Opvisning af Spejderkorpset paa Flyvepladsen for Hans kgl. Højhed Kronprinsen. Ved denne Lejlighed foreviste mine Spejdere en Brandmanøvre med Redningsstiger, Springsejl og Haandsprøjter, som vi havde laant af vor Ven og Velynder, Direktør *Falck*.

Hs. kgl. Højhed sagde efter Manøvren de Ord til mig, som har givet mig Idéen til dette Foredrag, nemlig: »Saa dan et Dreng-Brandkorps burde de jo have i enhver Landsby og paa enhver større Gaard paa Landet.«

Selvfølgelig har Kronprinsen Ret. Der burde oprettes en Spejdertrop i enhver Landsby og paa enhver større Gaard paa Landet, og disse Troppe burde uddannes — ikke alene til Brandkorps, men ogsaa til frivillige Redningskorps og Ambulancekorps. Naar man ser, hvor store Værdier der gaar til Grunde paa Landet ved Ildebrande og — hvad der for mig er det sørgeligste — de mange hjælpeløse Dyr, der indebrænder, saa maa der allerede være Grunde nok til at arbejde paa at faa oprettet Spejder-troppe paa Landet og uddanne dem til frivillige Redningskorps.

Og hvis man sender Blikket ud i Fremtiden og tænker paa, hvorledes alt Arbejde paa Landet om faa Aar vil blive udført ved Maskinkraft med Motordrift, naar Automobilkørselen bliver givet fri, naar Flyvemaskinerne suser rundt i Luften og — falder ned, ja, saa kan man tænke sig, hvor Antallet af Ulykkestilfældene vil vokse, saaledes at frivillige Redningskorps vil blive ganske nødvendige.

At man skal begynde med Drengene og ikke med voksne, ligger bl. a. i, at Drengene er langt mere lærenemme og — langt modigere. Der findes som bekendt intet modigere Folkefærd end Drengene. Nu vil De maaske sige: »Ja, det er ikke saadan at faa samlet en Trop Drengene paa Landet,« men dertil vil jeg svare: »Jo!« Som General Baden-Powell siger: *Catch the boy and make the man*: Fang Drengen og dan Manden!

Naar det er noget, der kan fange Drengene, saa skal de nok komme. De véd alle, hvorledes det gaar paa Landet, naar man skal have Klapjagt. Man lader Budstikken gaa efter Klappere, og den bestemte Dag møder der 50 à 100 Drengene. Hvor de kommer fra, véd man ikke, men de er der som stampede op af Jorden, og hvorfor? Fordi de skal paa Jagt; det er noget, der interesserer dem. Det viser sig altsaa, at blot man forstaar at fange Drengenes Interesse, skal de nok komme, og det forstaar netop Spejderundervisningen, ja, og det i en saadan Grad, at enkelte Forældre og Skoler har beklaget sig over, at Drengene

glemte alt andet og kun tænkte paa deres Spejderundervisning.

Dette viser jo kun Metodens uhyre Overlegenhed over alle andre Opdragelsesmetoder og synes mig netop at være en Grund for Skolerne og Hjemmene til at benytte den og hjælpe med til at lede den i den *rigtige* Retning.

Paa Landet tror jeg nu ikke, at der er nogen Fare for, at den skal virke for stærkt, fordi Materialet er tungere at arbejde med. Drengene er ikke saa hurtigt opfattende som Drengene i Byerne, hvilket dog rigelig opvejes af, at Forholdene er langt bedre at arbejde under paa Landet. De kan langt nemmere skaffe Drengene et Klublokale, hvor de kan ophænge deres Flag, Billeder m. m. og have deres Værksted. De har langt lettere Adgang til Friluftsovelser og Sport osv. Det vil rigeligt opveje det tungere Materiale. De vil let kunne faa en Sygeplejerske til at give Drengene et Samariterkursus, en Dyr-læge til at give et populært Dyr-lægekursus — det har Drengene i min Trop bl. a. ogsaa gennemgaaet.

Med Hensyn til Sportsundervisningen da vil jeg anbefale D'Hrr. selv at forestaa denne, og det vil sikkert komme til at gaa Dem, som det er gaaet mig og mange andre. I Begyndelsen ser man til, og saa en Dag mangler der en Maalmand ved Fodboldspillet, og man anmodes om at udfylde Pladsen — det er den mindst anstrængende —, og inden man véd et Ord af det, spiller man selv med og opdager til sin Forundring, at man er en af de allerivrigste.

Eller hvad mener D'Hrr. om at afholde en Søndag paa Landet en Brandmanøvre ved en fingeret Ildebrand med saadan en Trop Dreng, lade dem slaa alle Kreaturerne løse, saaledes at de var indøvede i Tilfælde af en virkelig Brand.

Naar man tænker sig, at den Gang, da Vallø Slot brændte, da brændte der for over 9 Millioner Kroner! Tænk, hvad saadan et Redningskorps havde været værd ved den Lejlighed!

Hvor der findes saadan en Spejdertrop, vil der jo

ikke blive Tid til at kede sig paa Landet, idet den nok skal sørge for Liv og Adspredelse og ganske sikkert modarbejde de unge Menneskers Indvandring til Byerne, en Sag, der jo staar paa Landbrugets Dagsorden for Tiden.

I England er der allerede startet *farm schools* efter *boy-scout* Systemet, saaledes at paa en *farm school* paa 200 acres dyrkes de 100 acres af alle Eleverne i Fællesskab til Indtægt for Skolen, medens de andre 100 acres er fordelt mellem de forskellige Patrouiller med 10 acres pr. Patrouille, saaledes at denne faar Indtægten og selv sælger Afgrøden af disse 10 acres.

Jeg kender ikke meget til vore Landbrugsskoler herhjemme, men jeg tvivler ikke om, at det vilde være udmærket for dem at indføre Spejdersystemet i deres Skoleplan, og dermed mener jeg, at de ikke burde overlade Eleverne til sig selv udenfor Skoletiden, men beskæftige dem paa Spejdersvis; det vilde ganske sikkert højne Moralene, idet de unge Mennesker ikke faar Tid til at begaa Ubesindigheder. Det er min Overbevisning, at Spejderbevægelsens Udbredelse paa Landet vil gavne vort Landbrug baade økonomisk og moralsk.

Angaaende den nærmere Ordning af disse *farm schools* kan jeg meddele, at de modtager Eleverne, naar de har fyldt deres 15. Aar og altsaa har afsluttet deres Skolegang, og oplærer dem i alt, hvad der hører til Landbruget i Almindelighed, samt Bogføring, Maskinpasning, mange forskellige Slags Haandværk og ind herimellem selvfølgelig Spejdersport for at holde Drengenes Interesse fangen. De lærer almindelige Borgerpligter gennem deres eget Raad med en Formand, som de selv vælger, altsaa noget i Retning af en Drengerepublik, hvilket anvendes meget i Amerika som en opdragende Faktor.

De lærer Skov- og Havebrug, Biavl, Hønsavl, Indpakning af Frugt og Æg, og af Haandværk Tømrer-, Smede-, Beslagsmede-, Murer- og Læderarbejde, Bagnings samt elementær Ingeniørkunst, Kurvemagerarbejde og Børstebinding, elementær Agerbrugs-Kemi og Bakteriologi. Endvidere har de Eksercits, Boksning, Svømning, Rid-

ning og Skydning. Betalingen er 20 £ om Aaret, men Eleverne har — som meddelt — Indtægten af deres Patrouillefarm samt af deres forskellige Arbejder, saa en flittig og dygtig Elev vil kunne tjene dette Beløb. At Spejderbevægelsen har vakt de engelske Landmænds Opmærksomhed, viser Oprettelsen af disse *farm schools*, og den første af disse Skoler, Buckhurst-Skolen, der er paa 100 acres, blev skænket af en engelsk Landmand til dette Forsøg.

I England har Bevægelsen selvfølgelig faaet en vældig Udbredelse ogsaa paa Landet, hvilket ogsaa er Tilfældet i de Forenede Stater, hvor Farmerne har modtaget Bevægelsen med aabne Arme, bl. a. ogsaa fordi den bringer Drengene fra Byerne ud paa Landet.

Herhjemme er Spejderbevægelsen kommet ud til de fleste Provinsbyer, men egentlig ikke ud paa Landet. Dog findes der jo kun en eller højst to Afdelinger i saadan en By; det er ikke som i England, hvor man læser om f. Eks. 14. Bathurst-Trop; Bathurst er en By — saa vidt jeg véd — paa Størrelse med Odense, men vi kommer forhaabentlig nok med, naar først det gaar op for Folk, at det, Spejderne vil, kun er at faa Lov til at hjælpe dem, ligegyldig med hvad.

Et Resultat, jeg fik ud af mine Samtaler med Skolebestyrerne her i København, var, at det gennemgaaende var de bedste af Drengene, der var Spejdere, ja, nogle Bestyrere erklærede, at det var Eliten af Skolen, der var Spejdere.

Saaledes vil det jo rimeligvis ogsaa gaa paa Landet.

Til Slutning vil jeg kun sige til D'Hrr., der vil begynde at uddanne Spejdere: »De vil møde mange Skuffelser; men det vil sandelig ogsaa berede Dem Glæde«.

Med Hensyn til Anskaffelsen af Haandsprøjter og Haandambulancer staar Direktør *Falck* til velvillig Disposition, og jeg selv staar selvfølgelig til Tjeneste med en hvilken som helst Oplysning, som D'Hrr. maatte ønske.

Diskussionen efter Foredraget vil blive refereret i næste Hefte.

Konsulent *Lindholm*.

Cornelius Hansen Lindholm afgik ved Døden den 24. Januar. Han havde i flere Aar lidt af Sukker-syge, for et Par Aar siden havde han et let apoplektisk Anfald, og i Fjor opgav han sin offentlige Virksomhed i Haab om, at et mere stille Liv vilde styrke hans vaklende Helbred.

Et gammelt Ord siger, at »Ingen er bedre, end naar han er død«.

Dette er jo ret forstaaeligt, og rent menneskeligt set er det kønt, at man fortrinsvis dvæler ved en nylig afdøds gode Sider. Om *Lindholm* er der da ogsaa kun talt godt ved hans Død, men han hørte til dem, om hvem der ogsaa blev talt godt, da han levede. I det lolland-falsterske Landbrug skattede man ham for hans Flid og Dygtighed, og han var en afholdt Mand paa Grund af sin Jævnhed og Elskværdighed. Han ejede Landmændenes Tillid, han havde let ved at komme i Kontakt med dem og vække deres Interesse for de Opgaver, hvis Gennemførelse laa ham paa Hjerte.

Lindholm var en Skolelærersøn og fødtes den 27. September 1852 i Ullerslev ved Nakskov. Han lærte Landbrug, besøgte Hindholm Højskole, blev Landbrugskandidat 1873 og var i nogle Aar Forvalter, paa Baadesgaard,

paa Bjødstrup og Øllingsøgaard. 1879 ansattes han som Konsulent for Maribo Amts økonomiske Selskab, og 17 Aar senere blev han Sekretær for De samvirkende lolland-falsterske Landboforeninger ved disses Oprettelse 1896. *Lindholm* forblev i disse Stillinger til i Fjor, da Sygdommen tvang ham til at opgive dem. Fra 1883 til 1904 ejede han Mosegaard ved Nakskov, og i Fjor forpagtede han Skovgaard ved Nysted.

Det er et stort Arbejde, *Lindholm* har udført som Konsulent. Han interesserede sig særlig for Husdyrbruget, og med Liv og Sjæl var han med i Arbejdet for dettes Udvikling, særlig for at faa Avlsforeninger og Kontrolforeninger oprettede. Specielt havde Hesteavlen hans Interesse, og han har, blandt andet ved de aarlige Indkøb af jyske Hopper til Medlemmerne af Maribo Amts økonomiske Selskab, i væsentlig Grad bidraget til, at den jyske Avl nu er fremherskende paa Øerne. Ogsaa som Assistent for Lolland-Falster hos Statskonsulenten i Svineavl udrettede han et solidt og godt Arbejde. Endelig kan det nævnes, at *Lindholm*, før Husmændene selv tog Sagen i Hænde, Aar efter Aar rejste rundt og besøgtede Huslodder, planlagte og ledede Husmandsrejserne og forestod det skriftlige Arbejde. Hans Virksomhed skal have været meget paaskønnet af Husmændene.

Mange Traade løb da sammen i *Lindholms* Hænder, men jævn af Sind trængte han sig aldrig frem i første Række. Han var for de Mænd, han arbejdede sammen med, en god Støtte — en indsigtfuld, flittig og paalidelig Medarbejder, en elskværdig og omgængelig Arbejdsfælle.
